

ILKKA KANTOLA,chefredaktör
ordförande för
Pensionstagarnas centralförbund

Vem är jag?

Det här är en fråga som många av oss seniorer ställer sig då vi övergår i pension. Frågan omfattar förvirring, ibland också en känsla av hjälplöshet. Den egna identiteten har kanske under decennier varit kopplad till ditt yrke, till det arbete som definierat ditt liv. Då du går i pension lämnar du arbetslivet, som då blir en del av din livshistoria. Arbetspensionskortet erbjuder en konkret bro över till en ny identitet. Nu är du pensionstagare.

Många pensionstagare söker sig till den egna branschens pensionstagarförening eller klubb, där man tillsammans med kolleger upprätthåller något av den gamla yrkesidentiteten. Man minns gemensamma erfarenheter i arbetslivet och talar ett gemensamt språk om bekanta saker. Man stöder varandra i sökandet efter en yrkesbaserad pensionstagaridentitet och söker tillsammans svar på frågan: vem är jag nu, då jag har lämnat arbetslivet?

Frågan vem är jag kan uppstå också i andra situationer vid sidan om då du gått i pension. Jag deltog i mars i en kryssning arrangerad av Helsingfors och Nylands distrikt. Planeringsgruppen för båtseminariet hade valt sorg som ett tema. Ett litet mötesrum hade reserveras på båten där vi skulle diskutera detta tema. Men så många hade anmält sig att arrangemanget fick flyttas till en större sal. Pensionstagarna har många år av liv bakom sig. De åren har också omfattat många förluster och den sorg det innebär. Inte så konstigt, alltså att tema väckte intresse.

Efter korta inledningar behandlades temat i en aktiv diskussion bland deltagarna med frågor och kommentarer. Situationen var trygg på så vis att många vågade berätta om sina egna förluster och om hur de har handskats med sorgen. Vi lade märke till, att den smärta och sorg en förlust innebär behandlas olika av olika människor beroende på hur överraskande och plötslig förlusten är. Det är också av stor betydelse vid vilken ålder en människa drabbas av förlusten av en människa och hur närstående den har varit.

Många berättade om hur det kändes att förlora en make eller maka. Någon talade om hur det är att förlora ett barn. Sorgen och längtan är realiteter också efter många år. Efter ett långt gemensamt liv blir parförhållandet en central del av din egen identitet. Centralt har varit erfarenheten att du är en del av ett "vi", och då maken/makan sedan somnar in känner sig änkan/änklingen amputerad.

Då frågar du dig själv: vem är jag? Du viker in på en ny stig mot en ny identitet i den mån dina krafter tillåter det.

Jag tror att vi alla lärde oss något under den delen av seminariet. Förluster och sorg är lika väsentliga delar av livet som tillgivenhet och kärlek. I sorgen väntar sig människor inte att vi ska ha svaren, utan endast att vi har mod att möta människan, stanna upp och lyssna.